

Pontje van de maand oktober 2020

Haarlem

In vele steden voeren er vroeger veerpontjes over de stadsgrachten en waterlopen. In Amsterdam over het Rokin, in Utrecht over de Catharijnesingel, in Rotterdam over de Schie, en zo waren er vele kleine stadspontjes. Van de laatste zien we hier rechts een foto uit 1938. Het is het pontje over de Rotte in het centrum van Rotterdam. Een kabel is er over het water gespannen, links zien we de lier waarmee deze wordt strak getrokken. De veerman trekt met de klos het pontje vooruit. Beelden uit een verleden, zoals we ze tegenwoordig niet meer kunnen zien.

Toch komen de stadspontjes weer voor. We gaan daarvoor deze maand naar de stad Haarlem. Het Spaarne loopt door deze stad. Over deze rivier zijn er natuurlijk diverse bruggen te vinden, maar in het zuiden van de stad is er een afstand tussen twee bruggen die nogal groot is. De afstand tussen de Schouwbroekerbrug en de Buitenrustbrug is toch bijna 2 kilometer. Al in 1987 schreef den gemeente in het verkeerscirculatieplan dat er een pontje zou moeten komen. Ook de Fietsersbond deed mee en schakelde haar invloed in om het pontje in het stimuleringsprogramma van de provincie Noord-Holland te krijgen, getiteld "Impuls Fiets 2008-2012". En zo kon het gebeuren dat rond 2010 de gemeente Haarlem besloot om halverwege, bij de Belgiëlaan en de Spaarnelaan, een veerpont in dienst te stellen. In de loop van 2009 nam de gemeenteraad het voorstel van B&W over. Het pontje werd besteld bij de Haarlemse scheepswerf "De Chinook" en als alle plannen zouden worden uitgevoerd, dan zou het pontje in het voorjaar van 2010 in de vaart gebracht kunnen worden.

Zoals wel bij meer projecten gebeurt, kwamen er ook bij dit project bezwaren. Bezwaren van buurtbewoners, die bang waren dat de rust in hun straat verstoord zou worden door knetterende brommers, joelende kinderen en rondhangende jongeren. Ze spanden een rechtszaak aan. Men ging zelfs door tot bij de hoge raad, en pas in 2012 sprak de hoge raad zich uit. De veerpont mocht worden aangelegd, met die beperking, dat de pont niet gebruikt zou mogen worden door bromfietsen. Die maken immers teveel lawaai. In die zin werd dus tegemoetgekomen aan de eisen

van de buurtbewoners. Dus kon in 2012 de bouw beginnen, en op 29 juni van dat jaar kon het pontje met enige feestelijkheden in het water worden gelaten. Hierboven zien we een foto van de doop waarbij een fles spiritueel vocht tegen het pontje wordt geslagen en rechts zien we een foto van de tewaterlating.

Toch ging het nog niet zo vlot. Het pontje lag dan wel in het water, maar een pontje heeft ook een motor nodig. En die kon pas eind augustus worden geleverd. Ach, een maand extra wachten kon er ook nog wel bij, en zo kon het gebeuren dat

de veerpont op donderdag 30 augustus 2012 op 14:30 uur feestelijk in gebruik kon worden genomen. De veerpont wordt bemand door "medewerkers van Spaarnelanden, die zijn opgeleid door de Havendienst en de Vrienden van het Pontje Cruquius", zo schreef het Haarlems Dagblad in die week.

Dat de veerpont direct in een behoefte voorziet, bleek al snel. In de eerste week werd er op één dag, de dinsdag 4 september, al 800 fietsers overgezet en ook in de daaropvolgende weken bleek dat het pontje in een behoefte voorziet.

Het pontje voer normalerwijze dagelijks, op ma-vr van 7-19 uur, op zaterdag vanaf 8 uur en op zondag vanaf 9 uur. In 2020 is daar een inperking op gekomen, zie verderop.

Achteraf bezien was niet iedereen gelukkig met het pontje. Dat had dan te maken met de kosten ervan. De kosten bleken toch wel hoger te liggen dan men in eerste instantie had begroot. Naar men zegt liepen de kosten op tot ongeveer een half miljoen euro. Of dat door de diverse extra rechtszaken kwam of door andere oorzaken is (mij) niet bekend. Feit is wel, dat er in het begin toch wel wat problemen waren. Zo bleek het pontje meer gevoelig te zijn voor zijwind dan men van tevoren had bedacht. Om die reden moest het na een maand toch weer terug naar de scheepswerf, waar een kiel onder het pontje werd aangebracht. Door die kiel zou het pontje minder gevoelig worden voor zijwind en dus beter koers kunnen houden tussen de twee oevers.

Overigens moest het pontje in de eerste jaren vaker uit de vaart genomen worden wegens storingen. Op 12 februari 2012 bleek het pontje stuurloos rond te dobberen bij de Schouwbroekerbrug, ongeveer een kilometer vanaf de normale ligplaats. Defect aan de motor, een steen die tegen een schroef was gekomen, een gebroken aandrijfvas, defecte accu, een kapotte oprijklep, diverse oorzaken werden in de krantenberichten genoemd als het pontje weer eens buiten dienst moest zijn.

Toch was het niet alleen maar kommer en kwel. Op 25 augustus 2015 (dus na drie jaar) meldde de krant dat inmiddels 750.000 passagiers waren overgezet. En in een ingezonden brief in de Telegraaf meldde een scholier dat zij 3 jaar lang een tijdwinst had behaald van 5 minuten maal 1200 overvaarten, dus je kunt uitrekenen dat zij 100 uur had bespaard.

De overtocht met het pontje is gratis. Maar in 2014 besloten de vrijwilligers die de pont besturen om een “goede doelen pot” neer te zetten. Na een jaar tijd kon uit deze pot een donatie worden gedaan aan de Haarlemse voedselbank van ruim 1200 euro.

In november 2019 mocht het Haarlems Weekblad schrijven dat in die maand de 2 miljoenste passagier de oversteek had gemaakt. In die tijd had de pont al zo'n 24.000 kilometer afgelegd, dat is ruim de halve wereld rond. Het aantal passagiers komt dus uit op ongeveer 300.000 personen per jaar. En dat is voor een veerpont, ook vergeleken met andere fietserspontjes toch een behoorlijk aantal. Er zijn veel scholieren die gebruik maken van de pont, maar uiteraard ook vele recreatieve fietsers of mensen die de pont gebruiken voor boodschappen of andere zaken.

In maart 2020 moest vanwege het corona-virus worden besloten om het veer tijdelijk stil te leggen. Veel van de vrijwilligers behoren tot de risicogroep wat betreft leeftijd. Maar op 22 juni kon toch weer worden besloten om het pontje, zij het dan in een kortere tijdsperiode, weer in de vaart te brengen. Het vaart voorlopig alleen van 9:00 tot 15:00 uur, maar beter wat dan niets.

